

OLA ANDERSSON

“**B**LAND utskottskamraterna har jag särskildt fäst mig vid en ung bonde från Skåne, Ola Andersson, som är en i alla hänseenden ovanlig företeelse — grundläggare af en folkhögskola, tänkande, värtalig och blygsam“. Det är ingen mindre än Viktor Rydberg, som i ett bref hem från 1871 års riksdag ger denna vackra attest åt en nykommen landtmannarepresentant.

Rydberg började sin riksdagsmannabana med mycket klena sympatier för andra kammarens landtmän. I likhet med majoriteten af den tidens bildade såg han i dem ett parti, som ensidigt förfäktade klassintressen och saknade förmåga att höja sig till högre politiska synpunkter. Men den allvarliga pröfning han underkastade de olika partigrupperingar, som då uppträdde i vår andra kammare, kom honom efter någon tid att ändra mening. Han såg flere exempel på, att “den fosterländska kulturens intressen städse äro för bönderna dyrbara, såvidt de förstå dem“. Och han harnas öfver den byråkratiska “intelligensen“, som “visar blindaste misstro mot den stora och i sitt innersta väsen löftesrika rörelse, som 1865 års representationsförändring nödvändigt medfört: den svenska odalmannaklassens politiska återuppståndelse med hvad däruti innebör af kraf på folklig bildning på fosterländsk grund“.

De sista orden — folkhögskolans program i koncentrerad form! — låta en förstå, att Rydberg till fullo insett, att det gamla landtmannapartiets bäste män hade intressen äfven för andra ting än grundskatteafskrifningar och roteringslättnader. Han fann hos dem en allvarlig sträfvan att från sin klass aflyfta en annan tryckande börda — okunnighetens, att höja sitt stånd till den likställighet med de högre samhällsklasserna, som består i meddelaktighet i den fosterländska bildningen.

Den ädle tänkarens och kulturkämpens omdöme om det gamla landtmannapartiets ställning till tidens kulturfrågor kommer förvisso

Ola Andersson